

Een derde generatie van *Lycaena dispar rutila* Werneburg (Lepidoptera, Lycaenidae)

door

Tony Peeters

Abstract. A third generation of *Lycaena dispar rutila* Werneburg. The author succeeded in breeding a third generation of *Lycaena dispar rutila* from eggs which he obtained from female butterflies caught on 9th August 1983 in northern France. The first eggs hatched on 16th August and the small caterpillars were fed with *Rumex* leaves. After 11 days a part of the caterpillars went into hibernating position but another part kept on feeding and growing. The first full grown caterpillars pupated on 3rd September giving the first butterfly on 16th September already.

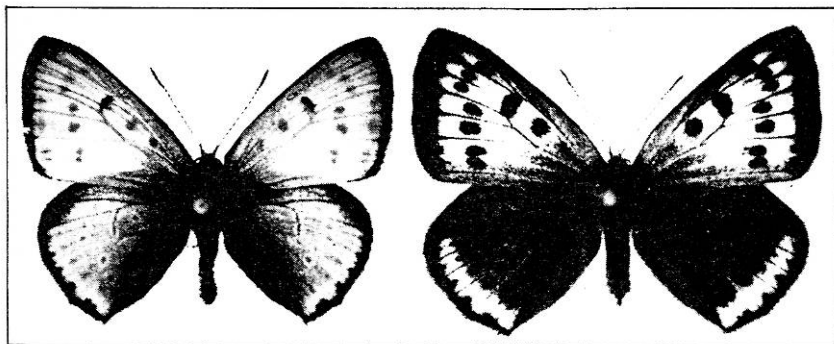
Résumé. Une troisième génération de *Lycaena dispar rutila* Werneburg. L'auteur réussit d'obtenir une troisième génération de *Lycaena dispar rutila* obtenue d'œufs de quelques femelles capturées dans le nord de la France le 9 août 1983. Les premières petites chenilles sortirent le 16 août 1983. Elles furent nourries avec des feuilles de *Rumex*. Après 11 jours quelques chenilles commencèrent à hiverner, mais une autre partie se chrysalidèrent le 3 septembre et le premier papillon sortit le 6 septembre.

Aangezien in 1982 mijn poging om *Lycaena dispar rutila* ab ovo te kweken, na een veelbelovend begin, bij de overwintering mislukte, had ik mij voorgenomen de poging in 1983 over te doen. De eitjes werden bekomen van wijfjes die op 9 augustus 1983 in het Noordfranse departement Meuse werden gevangen. Vanaf 9 augustus werden in de daarop volgende dagen de eitjes gelegd, meestal op de aangeboden voedselplanten (*Rumex* sp.). Na de leg werden de eitjes, welke meestal individueel, maar verscheidene malen ook in groepjes werden afgezet, verzameld. Daartoe werden uit de *Rumex*-bladeren stukjes van ongeveer 1 x 1 cm geknipt waarop zich één of meer eitjes bevonden. Deze stukjes blad werden in een zo klein mogelijk, volledig afgesloten plastic doosje geplaatst op een beschaduwde plek.

De eerste rupsjes kwamen op 16 augustus te voorschijn en groeiden voorspoedig. De jonge rupsjes werden dagelijks op verse voedselplanten overgezet tot de ouderdom van een vijftal dagen. Nadien werd het verse voedsel dagelijks op de vorige *Rumex*-bladeren gelegd. Omdat de jonge rupsjes zich meestal aan de onderzijde van de voedselplant bevinden, zaten de meeste rupsjes de volgende dag op de onderzijde van het laatst bijgeplaatste *Rumex*-blad. Dit blad werd dan in een nieuwe kweekdoos geplaatst met bovenop een vers *Rumex*-blad. De verwelkte bladeren werden alle in een aparte kweekdoos geplaatst met bovenop eveneens een vers *Rumex*-blad. Ondanks het nauwkeurig inspekteren van de weggenomen bladeren werden nog verscheidene rupsjes teruggevonden in deze doos.

Voor de volledige en gedetailleerde beschrijving van de kweek wil ik verwijzen naar het uitstekende artikel van de heer J. Bellenger : «Élevage facile de *Lycaena dispar* Haw. Remarques sur l'éthologie de la chenille» (Alexanor VII, 1972 : 213-218).

Wanneer de jonge *dispar*-rupsjes 11 dagen oud waren deed zich een opmerkelijk verschijnsel voor. Daar waar ik verwachtte dat de rupsjes, die op dat

Lycaena dispar rutila Werneburg, exemplaren van een gekweekte derde generatie
links, mannetje; rechts, wijfje (vergroot)
(Foto's : W.O. De Prins & T. Garrevoet)

ogenblik ongeveer 4 mm lang waren, stilaan in winterrust zouden gaan (merkbaar aan een progressief verminderde eetlust en een verkleuring van groengeel naar paarsachtig groen) was dit slechts voor een gedeelte van de rupsjes waar. Een ander gedeelte bleef onder identiek dezelfde omstandigheden verder eten en uiteraard ook verder groeien. Gezien de meerderheid van de rupsjes de neiging hadden zich tegen de wanden van de kweekdozen vast te spinnen voor overwintering, werden de rupsen die verder aten en op enkele dagen merkkelijk groter waren, in een apart kweekhok geplaatst.

In dezelfde omstandigheden qua temperatuur, licht en vochtigheidsgraad als de overwinterende rupsen groeiden deze rupsen in nauwelijks 7 dagen tot volwassen dieren. De verpopping volgde vanaf 3 september en op 16 september 1983 (na een popstadium van amper 13 dagen) is de eerste vlinder uitgekomen.

T. Peeters : Oudesteenweg 50, B-2530 Boechout.

Werkgroep voor Microlepidopteren

De studie van de zogenaamde Microlepidoptera is in ons land steeds erg stiefmoederlijk behandeld geweest. Gelukkig beginnen steeds meer entomologen belangstelling te vertonen voor deze kleine diertjes. Ik vraag me daarom af of het niet mogelijk zou zijn om een 'Werkgroep voor Microlepidopterologen' op te richten, zoals die reeds jaren in Engeland en onlangs ook in Nederland bestaat. De bedoeling is om de mensen die zich ernstig met micro's willen gaan bezighouden te groeperen. Mogelijke doelstellingen kunnen zijn : excursies in het najaar voor het verzamelen van mijnen, uitwisselen van vang- en prepareertechnieken, determineerbijeenkomsten, literatuurbesprekingen, bijeenbrengen van faunistische gegevens met het oog op de kartografie enz.